

Warszawa, 19 listopada 2021r.
KL/429/296/AZ/2021

Pan
Marcin Warchoł
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
Ministerstwo Sprawiedliwości

Pan
Łukasz Schreiber
Minister-członek Rady Ministrów
Sekretarza Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Pan
Krzysztof Szczucki
Prezes Rządowego Centrum Legislacji
Rządowe Centrum Legislacji

Szanowni Panowie Ministrowie, Szanowny Panie Prezesie,

W nawiązaniu do opublikowanej w dniu 16 listopada 2021 roku na stronach Rządowego Centrum Legislacji dokumentacji dotyczącej „Projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie” (numer z wykazu UD286) **należy zauważyć, iż zastosowanie trybu procedowania Projektu, który pomija konsultacje publiczne jest całkowicie niewłaściwe i bezzasadne.**

W piśmie oznaczonym jako DLPK-I.400.11.2021 Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do Pana Łukasza Schreibera, Ministra-członka Rady Ministrów i Sekretarza Rady Ministrów, w przedmiocie Projektu o „[...] pilne rozpatrzenie przez Radę Ministrów w trybie odrębnym zgodnie § 98 i § 99 pkt 3 Regulaminu pracy Rady Ministrów (z pominięciem etapu uzgodnień, konsultacji publicznych, opiniowania, Stałego Komitetu Rady Ministrów oraz komisji prawniczej)”. Wskazano w nim m.in. że przyczyną dla zastosowania trybu pomijającego konsultacje publiczne jest waga i pilność sprawy, uzasadniając ją tym, iż „[...] przepis zmniejszający maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego w czasie pandemii COVID-19 [...] wygast z dniem 30 czerwca 2021 r.”.

LEWIATAN

Tymczasem przepisy zmniejszające maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego **od początku zostały pomyślane jako rozwiązanie wyjątkowe i tymczasowe**, zatem Ministerstwo Sprawiedliwości od momentu ich procedowania, tj. od marca 2020 wiedziało o wyjątkowym i tymczasowym charakterze wprowadzanej regulacji tj. finalnie art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw). Następnie stosowanie przepisów zmniejszających maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego zostało przedłużone do 30 czerwca 2021 roku za sprawą art. 1 pkt 34 lit. b ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw. **Pewność co do treści tej ustawy, a zatem i co do tego, iż tymczasowe przepisy zmniejszające maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego wygasają 30 czerwca 2021 roku Ministerstwo Sprawiedliwości uzyskało wraz z podpisaniem ustawy przez Prezydenta, to jest w styczniu 2021.**

Zgodnie z § 99 pkt. 3 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów rozpatrzenie projektu ustawy z pominięciem konsultacji publicznych może nastąpić gdy waga lub pilność sprawy wymaga niezwłocznego jej rozstrzygnięcia przez Radę Ministrów. **Ani względem wagi sprawy, ani względem pilności sprawy, sytuacja nie uległa zmianie od stycznia 2021.** Również uzasadnienie z 9 listopada br. „Projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie” (numer z wykazu UD286) nie wskazuje żadnych nadzwyczajnych okoliczności, które zaszyłyby w ciągu ostatnich kilku miesięcy. Wprost przeciwnie - opisując tematykę nieprawidłowości, przykładowo, powołuje się na dane sprzed lat jak raport Rzecznika Finansowego pt. „Kredyty konsumenckie. Bieżące problemy” z grudnia 2018 r. **Abstrahując zatem od dyskusji nad oceną merytoryczną proponowanego Projektu ustawy, nie zaszyły żadne przesłanki ku temu aby stosować tryb prac nad Projektem ustawy, który pomijałby konsultacje publiczne.** Trybu, należy dodać, wyjątkowego i przewidzianego dla nadzwyczajnych sytuacji, gdyż pomijającego fundamentalne standardy demokratycznego państwa prawa, jakim są konsultacje publiczne.

Zgodnie z:

- **§ 21 pkt. 2 Regulaminu pracy Rady Ministrów** postępowanie z projektami dokumentów rządowych **obejmuje** uzgodnienia, **konsultacje publiczne** lub opiniowanie projektu;
- **§ 36 Regulaminu pracy Rady Ministrów** organ wnioskujący, biorąc pod uwagę treść projektu ustawy lub projektu rozporządzenia, a także uwzględniając inne okoliczności, w tym znaczenie projektu oraz przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, **przedstawia projekt do konsultacji publicznych**, w tym może skierować projekt do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, uwzględniając wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych, jeżeli zostały ustalone przez Radę Ministrów lub jej organ pomocniczy;

member of BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel. (+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

LEWIATAN

- **Art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców**, reprezentatywna w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, ma prawo opiniowania założeń i projektów aktów prawnych w zakresie praw i interesów związków pracodawców, przy czym zgodnie z **art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców w związku z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych** organy władzy i administracji rządowej oraz organy samorządu terytorialnego są obowiązane zapewnić organizacjom pracodawców wykonywanie tych uprawnień, określając termin przedstawienia opinii w przedmiocie projektów aktów prawnych nie krótszy niż 30 dni. Termin ten może zostać skrócony do 21 dni ze względu na ważny interes publiczny, przy czym skrócenie terminu wymaga szczególnego uzasadnienia.

Wskazanych powyżej regulacji nie zastosowano wobec „Projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie” (numer z wykazu UD286).

Omawiany Projekt ustawy dotyczy istotnych sektorów gospodarki tj. sektora bankowego, instytucji pożyczkowych, czy biur informacji gospodarczej. Nie dokonując szczegółowej analizy tych sektorów, można wskazać przykład branży pożyczkowej, która od 2019 roku ma łączną stratę. Zgodnie z badaniem Fundacji Rozwoju Rynku Finansowego branża pożyczkowa odniosła za 2020 rok stratę w wysokości 279 mln zł, co oznacza wynik finansowy netto -56,2% w stosunku do 2019¹. ROA w 2020 roku wyniosło -4,7% (-2,4 p.p r/r), ROE zaś -18,2% (-7,6% p.p r/r)². Analizę FRRF potwierdzają dane Głównego Urzędu Statystycznego, z których wynika, że sektor odnotował w 2019 roku blisko 218 mln zł straty, zaś w 2020 roku 263 mln zł. Różne wartości w obu analizach wynikają z różnej bazy analizowanych podmiotów, niemniej wyraźnie wskazują, że nie jest to branża, która odnotowuje zyski, a strata nie wynika wyłącznie z pandemii. Należy jednak wskazać, że przyczyną pogarszającego się wyniku jest m.in. obowiązująca w 2020 regulacja w przedmiocie obniżenia limitu kosztów pozaodsetkowych.

Podmioty funkcjonujące we wskazanych sektorach pełnią różne role, w tym podatnika, przedsiębiorcy, pracodawcy. Projekt ustawy może dotyczyć także innych podmiotów, a dotyczyć będzie konsumentów; ponadto, biorąc pod uwagę charakter regulacji, bez względu na to jakich podmiotów dotyczy, powinien zostać poddany ekspertyzie różnych organizacji społecznych, w tym badawczych.

Na marginesie powyższych uwag, Rządowe Centrum Legislacji w piśmie z dnia 5 października 2021, przywołując wcześniejszy projekt ustawy tj. *projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie* (druk sejmowy 3600, VIII kadencja Sejmu), podejmuje wątek **notyfikacji Projektu ustawy do Komisji Europejskiej**. Względem aktualnego Projektu ustawy została poczyniona istotna uwaga: „[...] projekt ustawy nie uległ zmianom uzasadniającym odstąpienie od notyfikacji”. Tymczasem w uzasadnieniu aktualnego Projektu ustawy z 9 listopada 2021 znajduje się krótka, jednozdaniowa informacja, iż projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji. **Problematyka**

¹ Branża pożyczkowa ze stratą blisko 280 mln za 2020 rok, Fundacja Rozwoju Rynku Finansowego, <https://frf.pl/branza-pozyczkowa-ze-strata-blisko-280-mln-za-2020-rok>

² Branża pożyczkowa ze stratą blisko 280 mln za 2020 rok, Fundacja Rozwoju Rynku Finansowego, <https://frf.pl/branza-pozyczkowa-ze-strata-blisko-280-mln-za-2020-rok>

LEWIATAN

notyfikacji „Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie” (numer z wykazu UD286) Komisji Europejskiej powinna zostać dogłębnie zbadana i poddana dalszej analizie.

Mając powyższe na względzie, należy podkreślić, iż pominięcie konsultacji publicznych przy procedowaniu „Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania lichwie” (numer z wykazu UD286) jest całkowicie niewłaściwe i bezzasadne, a także nie licuje z podstawowymi standardami procesu legislacyjnego demokratycznego państwa prawa.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa

tel.(+48) 22 55 99 900
fax (+48) 22 55 99 910
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl
www.konfederacjalewiatan.pl

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m.st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy KRS

